

Embuild

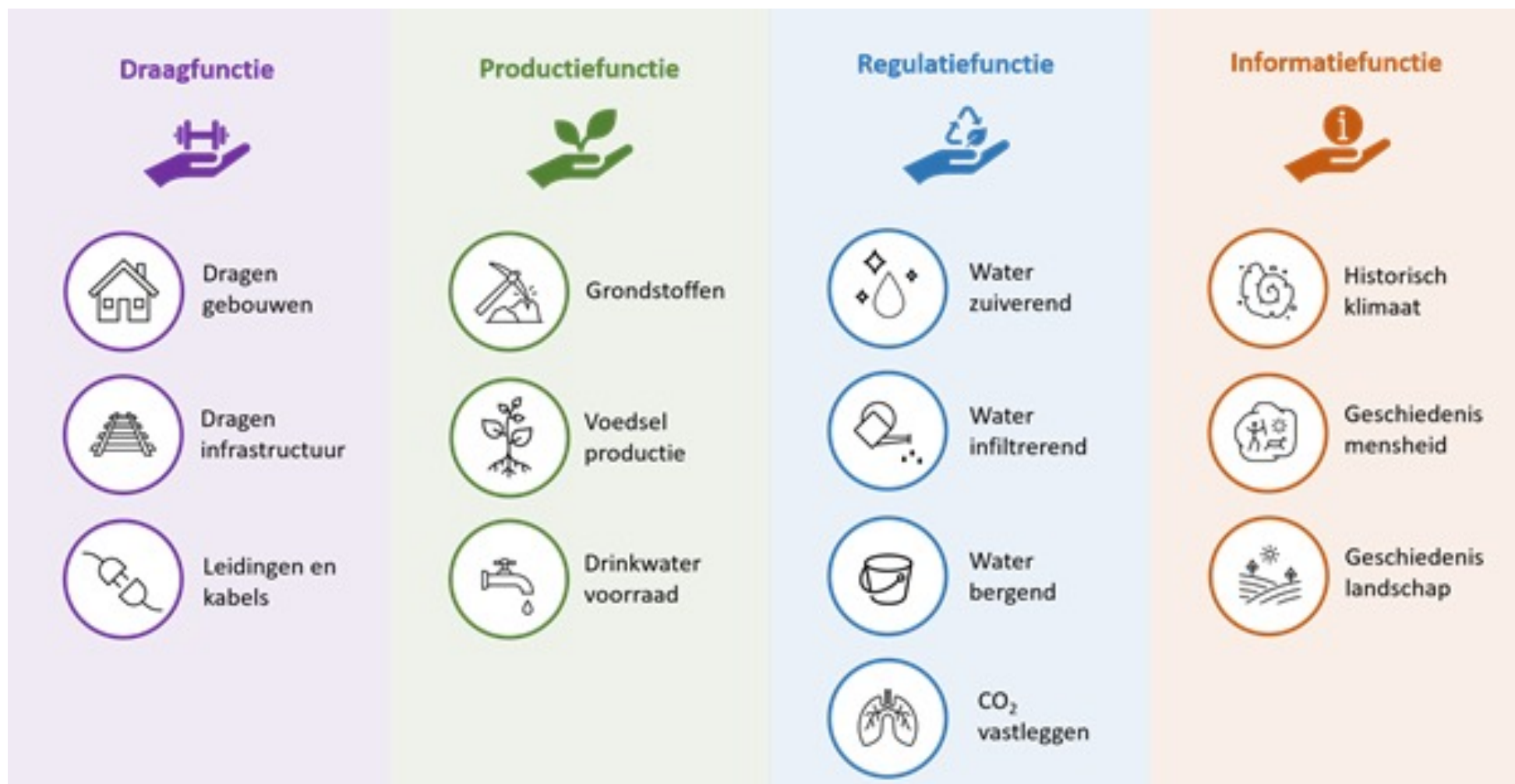
VLAANDEREN

Reflectie van Embuild Vlaanderen op de Europese Bodemgezondheidswet

Steven Declercq

Zomersessie Minaraad & VLEVA
13 juli 2023

Belang van onze bodem

Belang van onze bodem

Embuild Vlaanderen en bodem

- Vertegenwoordigt ook de groen- en bodemsaneringsaannemers
- Pionier met Grondbank – opgestart vóór de grondverzetsregeling in 2004
- Mede-trekker van het project 'Bouwen op/aan gezonde bodem' (2020) – samen strijden tegen bodemdegradatie
- Mede-initiatiefnemer <https://www.groenblauwpeil.be/>
- Projectcoördinator Klimaatadaptief Bouwen

Vaststelling – bodemsanering

Identificatie

- (potentieel) verontreinigde sites
- Toegankelijk register

Onderzoek

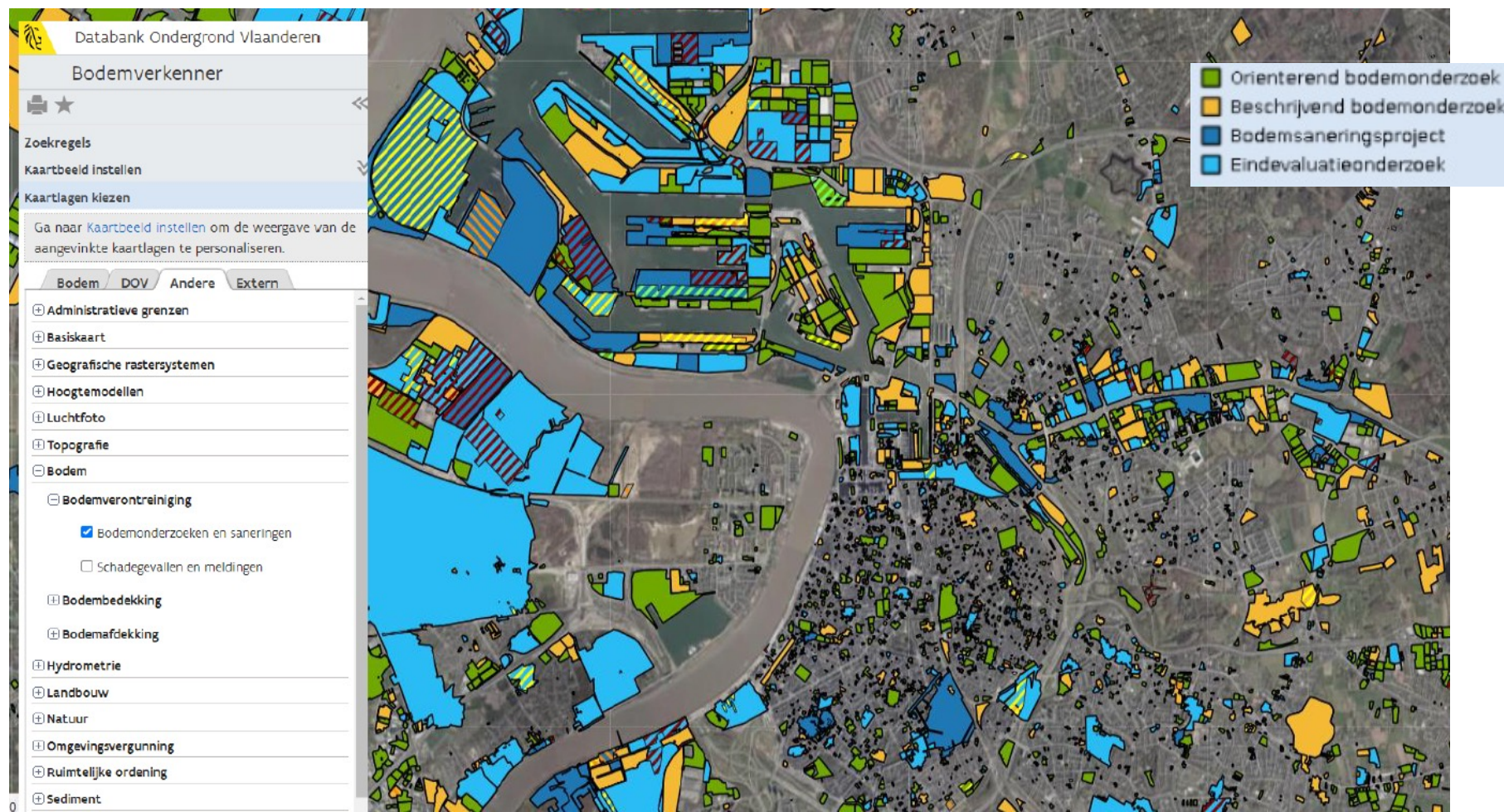
- Inhoud
- Deadlines
- Prioritering
- Bepaald door lidstaat

Beheer

- Ontoelaatbaar risico naar aanvaardbaar niveau brengen
- Sanering
  - Maatregelen

OVAM als competent authority

Vaststelling – inventarisatie en dataontsluiting

Vaststelling – inventarisatie en dataontsluiting

Good practice uit Vlaanderen “Bodemattest bij verkoop”

BODEMATTEST

**SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER**

OVAM

Vlaamse overheid
Openbare Vlaamse
Afvalstoffenmaatschappij
Stationsstraat 110
2800 MECHELEN
T 015 284 284
F 015 203 275
www.ovam.be

Gemeente : _____

uw bericht van 01.09.2020 afdeling Bodembeheer
uw kenmerk _____ contactpersoon Infolijn 015/284 458
bijlagen _____ ons kenmerk 20200523929
Mechelen 03.09.2020 aanvraagnummer _____
dossiernummer _____

1 KADASTRALE GEGEVENS

datum toestand op: 01.01.2020
afdeling : _____
straat + nr. : uitweg tussen de woningen : _____
sectie : D
nummer : _____

Verder 'deze grond' genoemd.

2 INHOUD VAN HET BODEMATTEST

Deze grond is niet opgenomen in het grondeninformatieregister.

2.1 INFORMATIE UIT DE GEMEENTELIJKE INVENTARIS

De OVAM heeft geen aanwijzingen dat deze grond een risicogrund is.

2.2 UITSpraak OVER DE BODEMKWALITEIT

Er zijn geen aanwijzingen bij de OVAM dat op deze grond een bodemverontreiniging voorkomt.

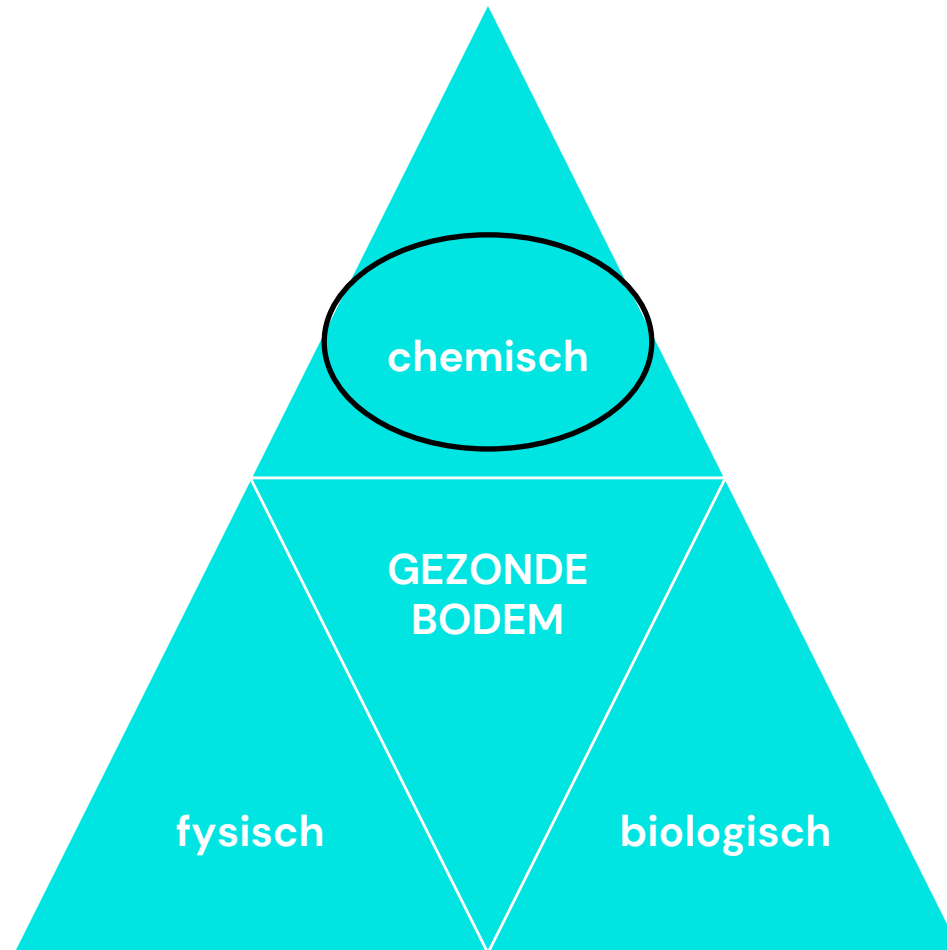
2.3 BIJKOMENDE ADVIEZEN EN/OF BEPALINGEN

Er zijn geen gebruiksadviezen of gebruiksbeperkingen van toepassing op deze grond. Voor grondverzet dient er pas vanaf een volume van 250m³ een technisch verslag opgemaakt te worden.

Vaststelling – begrip gezonde bodem

- Verzilting
- Erosie
- Koolstof
- Verdichting
- Nutriënten
- **Verontreiniging**
- Waterretentie

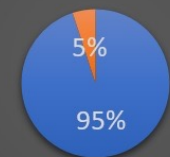
Vaststelling – grondverzet

Niet gevat door de richtlijn

Good practice
“Grondverzetsregeling met
bodembeheersorganisatie”

Traceerbaarheid uitgegraven
gronden = troef voor circulaire
economie

95% of excavated soil
reused

■ Construction: excavated soil (recycled)
■ Construction: excavated soil (not recycled)

Vaststelling – invasieve exoten

zit niet in scope

bv Japanse duizendknoop

Vaststelling – ruimtebeslag, verharding en bebouwing in Ruimterapport 2021

- Ruimtebeslag in Vlaanderen in 2019: 33,3 %
aandeel van de ruimte dat is ingenomen door huisvesting, industriële en commerciële doeleinden, transportinfrastructuur of recreatieve doeleinden (incl. parken en tuinen)
- Verharding in Vlaanderen in 2018: 14,9 %
  - 38 % gebouwen
  - 62 % infrastructuur, parking, ...
- Bebouwing in Vlaanderen in 2019: 5,9 %
- Tuinen in Vlaanderen in 2019: 12 %

Vaststelling – impact ruimtebeslag Vlaanderen

(30) Soil is a limited resource subject to an ever-growing competition for different uses. Land take is a process often driven by economic development needs, that transforms natural and semi-natural areas (including agricultural and forestry land, gardens and parks) into artificial land development, using soil as a platform for constructions and infrastructure, as a direct source of raw material or as archive for historic patrimony. This transformation may cause the loss, often irreversibly, of the capacity of soils to provide other ecosystem services (provision of food and biomass, water and nutrients cycling, basis for biodiversity and carbon storage). In particular, land take often affects the most fertile agricultural soils, putting food security in jeopardy. Sealed soil also exposes human settlements to higher flood peaks and more intense heat island effects. Therefore, it is necessary to monitor land take and soil sealing and their effects on soil's capacity to provide ecosystem services. It is also appropriate to lay down certain principles to mitigate the impacts of land take as part of sustainable soil management.

(14) 'natural land' means an area where human activity has not substantially modified an area's primary ecological functions and species composition;

(15) 'semi-natural land' means an area where ecological assemblages have been substantially modified in their composition, balance or function by human activities, but maintain potentially high value in terms of biodiversity and the ecosystem services it provides;

(16) 'artificial land' means land used as a platform for constructions and infrastructure or as a direct source of raw material or as archive for historic patrimony at the expense of the capacity of soils to provide other ecosystem services;

(17) 'land take' means the conversion of natural and semi-natural land into artificial land;

Tuinen en parken = semi-natuurlijk gebied ≠ ruimtebeslag

Beperking van ruimtebeslag kan ook door compensatie (art 11 (b))

Doelstelling is het vrijwaren van zoveel mogelijk ecosysteemdiensten van de bodem

Conclusies

- Niet zo diepgaand doch positief Europees initiatief – (cfr. bodemstrategie van 2021 en de publieke bevraging in 2022)
- Vlaanderen blijft vooruitstrevend – bodemsanering / bodemattest / grondverzetsregeling
- Pioniersrol Vlaanderen verder uitbouwen
Uitdragen van good practices uit Vlaanderen naar andere lidstaten – voorzitterschap België EU 2024
- Voor Vlaanderen vooral een uitdieping van het facet bodembescherming uit het Bodemdecreet – invasieve exoten worden niet gevat
- Eenduidige definitie over ruimtebeslag
- Sensibilisering en beter zicht en monitoring op de toestand van de bodems in Europa zonder harde doelstellingen per lidstaat
- Bouwsector zet zich verder in voor biodiversiteit en gezonde bodems – richtlijn is een goede kapstok – randvoorwaarden geen verdere impact op vergunningen / eigendomsrecht

Bouwsector & gezonde bodems

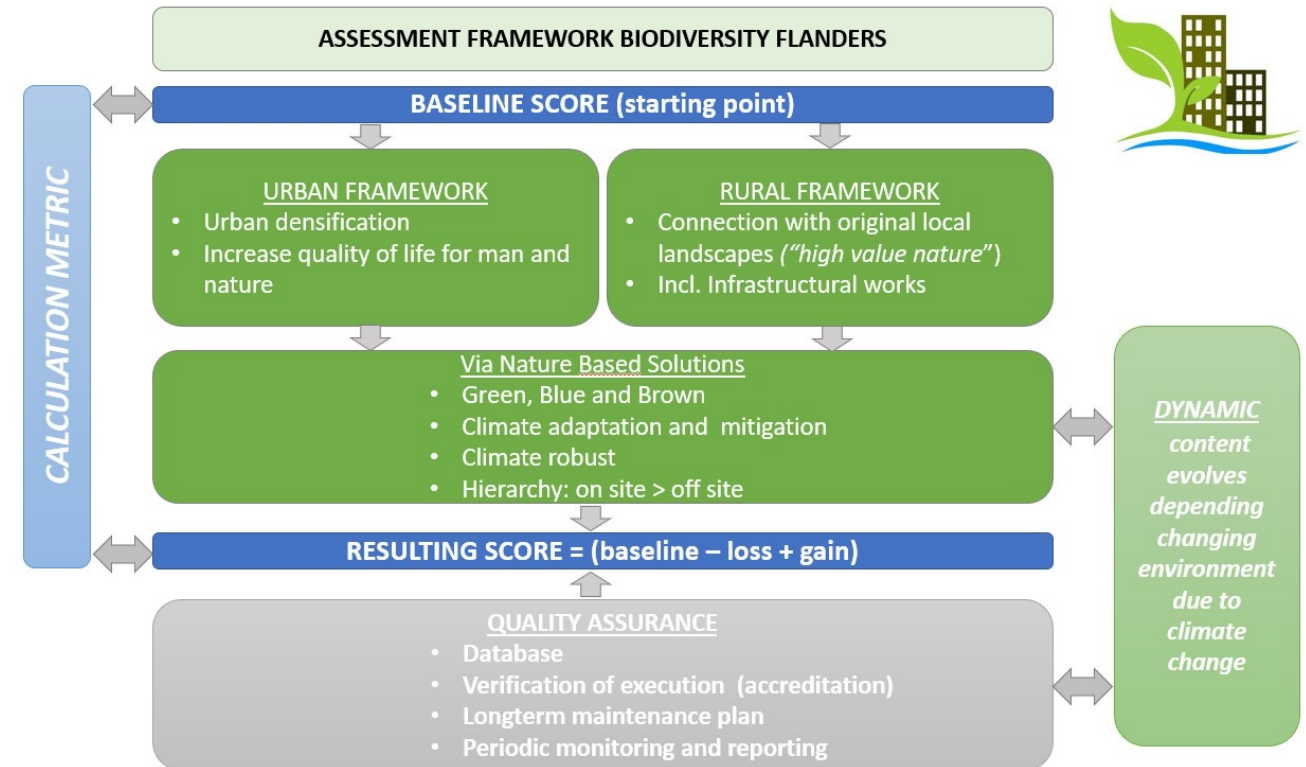
Aandacht voor bodem,
waterhuishouding en
biodiversiteit van bij het
ontwerp

Bouwsector & gezonde bodems

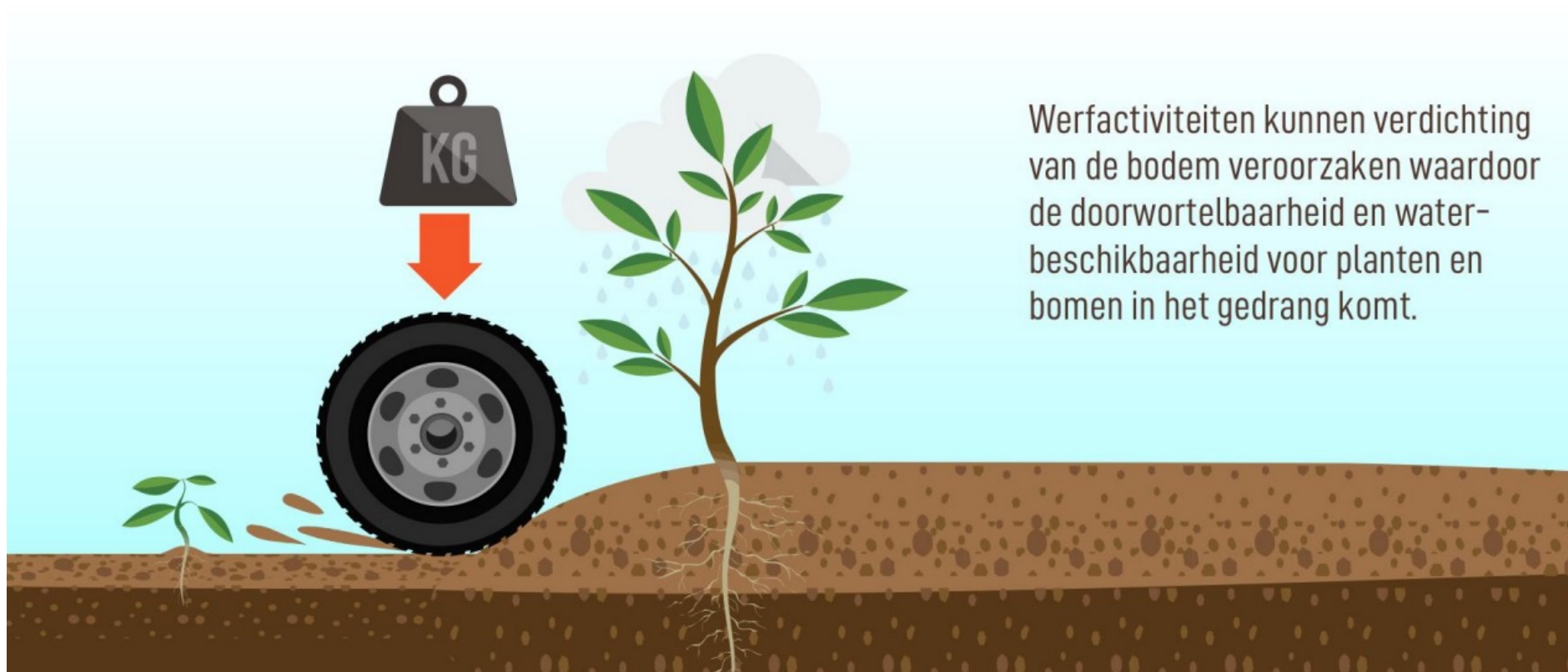

www.groenblauwpeil.be

Beoordelingskader biodiversiteit bij bouwprojecten

Bouwsector & gezonde bodems

Werfactiviteiten kunnen verdichting van de bodem veroorzaken waardoor de doorwortelbaarheid en waterbeschikbaarheid voor planten en bomen in het gedrang komt.

Bodemverdichting tegengaan!

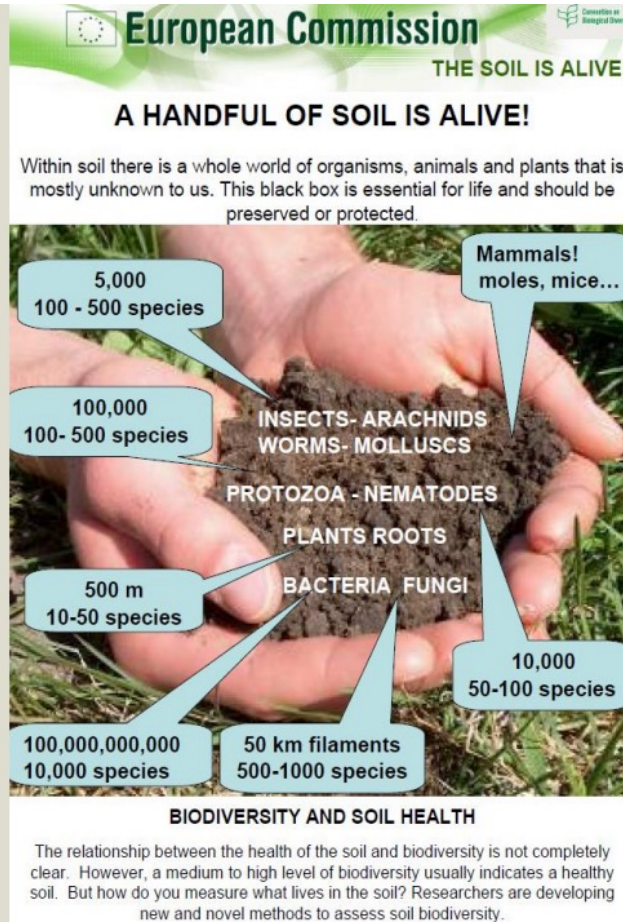
Bouwsector & gezonde bodems

- Werken in droge omstandigheden
- Vaste rijroutes - werfpistes
- Gefaseerd werken (vegetatie)
- Methodes voor opslag (niet te hoog, niet te nat, ...)
- Niet rijden op vers aangevulde grond (achterwaarts werken)
- ...

Inzetten op werforganisatie!

Bouwsector & gezonde bodems

Inzetten op
selectieve afgraving:
kwalitatieve toplaag
plaatselijk stockeren
en hergebruiken

Bouwsector & gezonde bodems

Tegengaan van
verspreiding van
woekerende uitheemse
soorten door het
signaleren en het nemen
van maatregelen

Contact

[embuildvlaanderen](https://www.facebook.com/embuildvlaanderen)

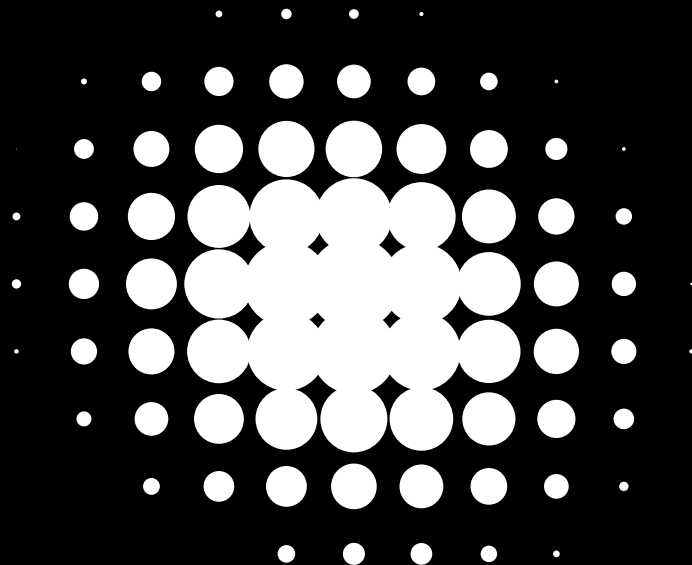
[embuildvlaanderen](https://www.linkedin.com/company/embuildvlaanderen)

[@embuild_vl](https://twitter.com/embuild_vl)

[EmbuildVlaanderen](https://www.youtube.com/EmbuildVlaanderen)

Steven Declercq
Steven.declercq@embuild.be

---

www.embuildvlaanderen.be
+32 2 545 57 49
Kunstlaan 20
B-1000 Brussel